

Knjižna založba Herder & Co. v Freiburgu im Breisgau, ki ima še iz predvojnih let dobre zveze s Slovenijo, je izdala, kakor običajno koncem vsakega leta, svoj reklamni katalog *Der Bücherschatz 1950*, ki vsebuje pregled vsega, kar je v zadnjih letih izšlo in kar še lahko nudi svojim odjemalcem. Na mnoge teh izdanj je naš list sproti opozarjal, ne bo pa odveč, da opozorimo enkrat na obsežno delavnost te založbe v najrazličnejših smereh dobre knjige. Tako so izšle v seriji mladinskih in dečjih izdanj knjige W. Matthiesena *Das alte Haus* in *Die Katzenburg*, tudi v slovenskem prevodu že znana priljubljena knjiga C. Colloidi: *Die Geschichte vom hölzernen Bengele — Pinocchio!* Helene Pagés je izdala veselo zgodbo o živalskem življenju *Weisst du, wie die Tiere leben?* Laurenz Kiesgen je svojo knjigo *Der Esel Nasso und seine Abenteuer* priredil po grofici Ségur. Jon Svensson pa je že zdavnaj priznan po svojih *Nonni-Bücher* iz islandskega miljeja. Lahko čitljiv znanstveno zanesljiv uvod v prazgodovino človeštva je Johannes Ledroit: *Frühschein der Kultur*. — V zbirki leposlovnih izdanj nastopajo znana imena novejšje nemške literature, Heinrich Federer s celo vrsto majhnih knjižic kakor *Von Heiligen, Räubern und von Gerechtigkeit, Eine Nacht in Abruzzen, Gebt mir meine Wildnis wieder* itd. Dalje Peter Dörfler s knjigo *Abenteuer des Peter Farde*, Hans Jakob: *Der Vogt auf Mühlstein*, Maria delle Grazie z romanom *Unsichtbare Strasse* in mnogi drugi. Izmed klasikov so zastopani J. P. Hebbel (*Gedichte, Geschichten, Briefe*), Th. Storm (*Ausgewählte Werke* v dveh zvezkih), Jeremias Gotthelf in Dante z *Božansko komedijo* v Zoosmannovem prevodu s paralelnim italijanskim izvirnikom. — Zelo važen je zbornik *Literaturwissenschaftliches Jahrbuch der Görres-Gesellschaft*, ki ga izdajajo Günther Müller, Josef Nadler in Leo Wiese; izšel je že četrti zvezek in utegne imeti v svojih bogatih predalih marsikaj, kar bi bilo aktualno tudi za izgraditev naše stare slovstvene zgodovine. Opozarjamo samo na G. Müller: *Barockromane und Barockroman*, Anton Dörner: *Altdeutsche Karwochen- und Fronleichnamsspiele Südtirols im Zeitalter des Barock und Rokoko* ter Rafael Häne, O. S. B.: *Beiträge zur Biographie der Renaissance- und Barockliteratur, IV. C, Lateinisches Drama*. — Zelo bogat je Herderjev izbor umetnostne literature: Dr. Karl Künstle: *Ikono-graphie der christlichen Kunst* v dveh zvezkih je danes nepogrešljiv. Lahek uvod v umevanje umetniških del preteklosti in sodobnosti nudi prijetno živahno napisana *Einführung in die Bildende Kunst, Anleitung zum Betrachten von Kunstwerken* Gottfrieda Niemann, v mnogočem pa ga dopolnjuje za sodobno umetnost Josef Kreutmaier, S. J., s knjigama *Von Kunst und Künstlern* in *Beuroner Kunst*. V prijetni obliki podaja svoje umetnostne doživljaje tudi znani škof Paul Wilhelm v. Keppeler v knjigi *Aus Kunst und Leben*. — Iz potopisne literature je zelo živahna zbirka *Fremdland-Fremdbolk*, ki

jo izdaja Josef Schmidt. Doslej sta izšli Dr. H. Schrepfer: *Finnland. Natur, Mensch, Landschaft*, ki vsebuje pregledno karto Finske, 28 slik in 10 kart. V treh oddelkih nam riše sliko sedanje Finske: Narava vsebuje geološke in geografske podatke; Človek: naselitev, jezik, mesto in deželo, gospodarstvo in industrijo ter politični razvoj; Pokrajina pa daje orientacijo v finski deželi in označbo nje kvalitete. — Drugo knjigo te serije je napisal znani raziskovalec Wilhelm Filchner z naslovom *In China. Auf Asiens Hochsteppen. Im ewigen Eis. Rückblick auf 25 Jahre der Arbeit und Forschung*. Knjiga vsebuje 59 slik in 19 kart ter poroča o pisateljevih doživljajih v Kini, na Špicbergh in pri drugi ekspediciji na južni pol leta 1911—1915. Posebej poroča o ekspediciji v Kino 1905—1905 in riše podrobno kitajsko državo in kitajske običaje. Znan je pisatelj roman *Der Sturm über Asien*, v novi izdaji *Wetterleuchten im Osten* imenovan, ki je spisan na podlagi dnevniških beležk neke svoj čas v srednji Aziji vodilne osebnosti. Ozadje je politična in vojaška borba Anglije in Rusije na Pamiru. Drugo zanimivo njegovo delo je roman *Om mani padme hum*. Iz obeh podaja zanimive odlomke tudi v ti knjigi, ki je zelo živahno in napeto napisana. — Priljubljeno čtivo so dalje Josefa Dahlmanna *Indische Fahrten*, Petra Klotza potni vtisi *Mit Stab und Stift* in P. W. v. Keppelerja *Wanderfahrten und Wallfahrten im Orient*. — Važna je knjiga Dr. Friedrich Zoepf: *Deutsche Kulturgeschichte*. Veliko burjo je svoj čas vzbudil v nemški javnosti umetnostni zgodovinar Julius Langbehn, ki mu je posvečena knjiga Benedikt Momme Nissen: *Der Rembrandtdeutsche*. Slavno konvertitsko zgodbo z umetniškim ozadjem nudi Willibrord Verkade: *Die Unruhe zu Gott* in med najzanimivejše svoje vrste se šteje knjiga P. H. Perch: *Mutter und Klosterfrau*, vsebujoča pisma danske konvertitke in nune na svojega sina. — V dobi liturgičnega gibanja ne smemo prezreti znanih liturgičnih knjig Anselma Schotta za odrasle in otroke v latinskem in nemškem jeziku ter izredne serije z naslovom *Ecclesia orans*, ki jo izdaja opat Dr. Ildefons Herwegen, O. S. B. Ta serija obsega že devetnajst aktualnih del o zgodovini, bistvu in razlagi posameznih delov liturgije. Sem spada tudi letno izhajajoči *Schotts Liturgischer Wochenkalender*. — Na polju etične vzgoje sedanjosti pa delujejo s svojimi deli Helmut Fahsel, Hermann Muckermann, Erich Wasmann in Madjar Tóth. — Ponos Herderjeve založbe pa so njena monumentalna dela kakor *Herders Lexikon*, ki je popolnoma razprodan in se pripravljaja nova izdaja, *Staatslexikon, Lexikon der Pädagogik* in pravkar v drugi predelani izdaji izhajajoči *Lexikon für Theologie und Kirche*. Zelo poraben je tudi *Der kleine Herder*. Vse drugo pa presega največje delo svoje vrste Ludwiga V. Pastorja *Geschichte der Päpste seit dem Ausgang des Mittelalters*, od katere je že pokojni pisatelj izdelal 16 zvezkov, izšlo pa jih je dosedaj 14. Dogotovljeni tekst obsega dobo od 1417 do 1800.